

Tegevussuund 2: sadamate taristu parendamine ja pakutavate teenuste mitmekesistamine

Toetatakse: Tegevused, mis aitavad suurendada rannapüügil kasutatavate kalasadamate kasumlikkust ning ajakohastada sadamataristut.

Näiteks: kaluritele kala lossimise ja hoiustamise teenuste pakkumine ning sadamates kalapüügi aluste hoidmiseks võimaluste loomine. Toetatakse ka selliseid investeeringuid, mis keskenduvad töö ja navigatsiooniohutusele väikesadamates ja vähendavad ekstreemsetest ilmastikuoludest tulenevaid kahjustusi sadamataristule.

Näiteks:

- investeeringud, mis tagavad, et sadamarajatised peavad paremini vastu ekstreemsetele ilmastikutingimustele ja võimalikele üleujutustele, kaitsevad sadamabasseini täitumist setetega ekstreemsete tormide tagajärjel;
- investeeringud, mis aitavad kaasa kala säilitamise tingimuste parendamisele, et vähendada kliimamuutustest tuleneva vee soojenemisega kaasnevat kala kvaliteedi langust;
- investeeringud, mis loovad eelduse täiendavate teenuste pakkumiseks ranna- ja sisevetel kasutatavates sadamates (nt teenused harrastuskalapüüdjatele, sündmusturismi arendamine, mereturismiteenuste arendamine jms);
- investeeringud, mis parendavad kalurite olmetingimusi;
- investeeringud, mis toetavad puhkealade ja muude avalike kasumit mittetaotlevate teenuste väljaarendamist sadamates.

Taotleja: Projektitoetust võib taotleda

- 1) ettevõtja, kes omab kehtivat kaluri kalapüügiluba;
- 2) mittetulundusühing, kelle põhikirjaline eesmärk on seotud kalandussektori tegevuste edendamisega ja kelle liikmetest vähemalt 50 protsenti on punktis 1 nimetatud ettevõtjad;
- 3) sihtasutus, kelle põhikirjaline eesmärk on seotud kalandussektori tegevuste edendamisega ja kelle juhatuse või nõukogu liikmetest vähemalt 50 protsenti on punktis 1 nimetatud ettevõtjate seaduslikud esindajad või füüsilisest isikust ettevõtjad, kes omavad kehtivat kaluri kalapüügiluba;
- 4) kohaliku omavalitsuse üksus või kohaliku omavalitsuse üksuse asutus;
- 5) kohaliku omavalitsuse üksuse asutatud mittetulundusühing või sihtasutus, kelle hääle koguarvust kuulub üle 50 protsendi kohaliku omavalitsuse üksusele.

Toetuse määr:

- 1) **100 protsenti toetatava tegevuse abikõlblikest kuludest, kui projektitoetuse saaja on kohaliku omavalitsuse üksus, kohaliku omavalitsuse üksuse asutus, kohaliku omavalitsuse üksuse asutatud sihtasutus või mittetulundusühing, kelle häälte koguarvust kuulub üle 50 protsendi kohaliku omavalitsuse üksusele;**
- 2) **80 protsenti toetatava tegevuse abikõlblikest kuludest, kui projektitoetuse saaja on mittetulundusühing või sihtasutus, kes vastab § 27 lõike 2 punktis 2 või 3 sätestatud tingimustele (ehk 2) mittetulundusühing, kelle põhikirjaline eesmärk on seotud kalandussektori tegevuste edendamisega ja kelle liikmetest vähemalt 50 protsenti on punktis 1 nimetatud ettevõtjad; 3) sihtasutus, kelle põhikirjaline eesmärk on seotud kalandussektori tegevuste edendamisega ja kelle juhatuse või nõukogu liikmetest vähemalt 50 protsenti on punktis 1 nimetatud ettevõtjate seaduslikud esindajad või füüsilisest isikust ettevõtjad, kes omavad kehtivat kaluri kalapüügiluba);**
- 3) **50 protsenti toetatava tegevuse abikõlblikest kuludest punktides 1 ja 2 sätestamata juhtudel.**

Toetuse maksimaalne suurus: Taotlusvoorus tegevussuuna maht kuid mitte rohkem kui 200 000 eurot programperiodi kohta kokku.

Abikõlblikud kulud on tegevuse elluviimiseks vajalikud kulud, mis on mõistlikud, sihtotstarbelised, majanduslikult soodsaimad, üksikasjalikult kirjeldatud ja vajalikud projektitoetuse eesmärgi saavutamiseks. Ühe tegevussuuna alla kuuluvaid tegevusi ei toetata teise tegevussuuna alla kuuluvate tegevustena. Abikõlblik kulu on tehtud pärast toetustaotluse esitamist tegevusrühmale, välja arvatud ettevalmistava töö kulu.

Abikõlblike kulude loetelu § 28.

Toetatava tegevuse osaks võivad olla **ettevalmistavad tööd:**

1. taotlusdokumentide koostamiseks tellitud töö ühikuhinnaga 256 eurot toetustaotluse kohta.
2. tegevuse elluviimisega kaasnev tellitud projekteerimistöö, projekteerimiseks vajalik ehitusgeoloogiline ja geodeetiline uurimistöö, hüdrogeoloogiline ja hüdroloogiline uuring ning detailplaneering;
3. keskkonnamõju hindamine;
4. energiaaudit.

Mitteabikõlblike kulude loetelu § 29

Toetustaotlus täidetakse e-PRIA-s, kus andmeid sisestada või teistele kasutajaõigusi anda saab juhatuse liige. (Ettevõtte andmed, sh e-kirja aadress võetakse automaatselt äriregistrist).

Toetustaotlusega esitatakse järgnevad andmed:

1. **Taotleja andmed** (nimi, registrikood, organisatsiooni liik, ettevõtte suurus, kontaktandmed). Kui toetuse taotleja on tulundusühistu, siis tema liikmete nimekiri.
2. **Toetustaotluse andmed:** toetatava tegevuse nimetus, tegevuse algus- ja lõpuaeg, investeringuobjekti asukoht, toetatava tegevuse lühikirjeldus ja eesmärk, tegevuse elluviimise ja toetuse vajalikkuse põhjendus, hetkeolukorra kirjeldus, toetatava tegevuse seos meetme eesmärkidega ja kohaliku arengu strateegia eesmärkidega, abikõlblike kulude maksumus ilma käibemaksuta ja koos käibemaksuga, taotletava toetuse suurus, omafinantseering, taotluse dokumentide ettevalmistamise kulu.

3. **Toetuse taotluse kirjeldus:** sadama nimi, sadama omaniku kontaktandmed, sadama kasutusõiguse lõpptähtaeg, sadamat kasutavate kutseliste kalurite arv, viimase kolme aasta väikesemahulise rannapüügi lossimise kogus (kg) sadamas, sadamat kasutavate muude isikute arv (harrastusmeresõitjad, ettevõtjad sadama territooriumil, harrastuskalapüüdjad jt), sadama sügavus taotluse esitamise ajal ja pärast tegevuse lõppu (märkida vaid siis kui, tegevuseks on sadama süvendamine), sadama sildumiskohtade arv taotluse esitamise ajal ja pärast tegevuse lõppu (märkida vaid juhul, kui tegevuseks on sildumiskohtade suurendamine), tegevuse oodatavad tulemused ja mõjud (tegevuse mõju sadamat kasutavatele kaluritele, mõju ja muutus tarneahelatele, mõju kala kvaliteedile, kasusaajate arv, sadama tegevust mitmekesistavate teenuste arv, sadamapidaja võimekus pakkuda teenuseid ja majandada sadamat, keskkonnakaitselised tegevused sadamas, kliimamuutustest tulenevate ohtudega parem toimetulemine jms), tegevuse mõju läbivatele teemadele (regionaalne areng, kodanikuühiskonna areng, võrdsete võimaluste tagamine).

Esitatavad dokumendid

1. **Taotlus** ja toetatava tegevuse eelarve, algus- ja lõppkuupäev, teave selle kohta, et taotleja ei ole saanud ega taotle taotluses sisalduva sama kulu kohta toetust riigieelarvelisest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest või muud tagastamatut riigiabi (täidetakse e-PRIA-s).

Toetuse taotluse eelarve järgmiste tegevuste kaupa:

- 1) ettevalmistav töö määruse § 28 lõike 5 punktide 2–4 tähenduses;
- 2) ehitise või tehnosüsteemi laiendamine või uuendamine;
- 3) akvatooriumi või sadama sissesõidutee süvendamine;
- 4) kala lossimiseks ja jahutamiseks vajalike seadmete ja vahendite soetamine ja paigaldamine;
- 5) kütusetankla, kütuse veoki ja tankimisseadmete soetamine;
- 6) kalurite olmehoone, püügivahendite hoiuruumi või abihoone ehitamine või uuendamine;
- 7) heitmete ja jäätmete ning reostustõrjeks vajalike seadmete soetamine ja paigaldamine;
- 8) navigatsioonimärgistuse ostmise ja paigaldamine;
- 9) taastuvenergiasse investeringu tegemine;
- 10) muu investering.

Sadama, mille kohta toetust taotletakse, järgmise viie kalendriaasta tulude-kulude prognoos.

2. **Pakkumiskutsed** koos tehnilise kirjeldusega. *Pakkumiskutse võib olla pakkujale saadetud e-kiri.*

3. Saadud **hinnapakumused**, mis peavad olema taotleja nimel. Lisaks peab olema tõendatav nende tegemine pakkuja poolt (digiallkiri, pakkumuse saamise e-kiri). Tegevuse maksumuse korral 5 000 eurot või rohkem (km-ta) kolm võrreldavat hinnapakumust. Pakkumuse esitaja ei või olla seotud taotlejaga, ega pakkujad omavahel. Kui esitatakse alla kolme pakkumuse, tuleb lisada asjakohane selgitus. Hinnapakumuse peab sisaldama taotleja nime, hinnapakkuja nime ja kontaktandmeid, hinnapakumuse väljastamise kuupäeva ning töö, teenuse või vara üksikasjalikku kirjeldust ning käibemaksuta ja käibemaksuga maksumust.

4. Kui toetatava tegevuse raames tellitava töö või teenuse või soetatava vara eeldatav maksumus ilma käibemaksuta on **60 000 eurot** või rohkem, peab taotleja korraldama

ostumenetluse riigihangete registris¹. Kui taotleja teeb ostumenetluse pärast toetusotsuse saamist, siis esitab ta **tegevuse maksumuse prognoosi**. Kui ostumenetlus registris on tehtud, siis esitab vastava viitenumbri.

5. Ärakiri dokumendist, mis tõendab, et sellise seadme soetamisel, mis paigaldatakse ehitisse (või mootorsõidukisse) või mida kasutatakse ehitises (või mootorsõidukis), on see ehitis (või mootorsõiduk) projektitoetuse taotleja valduses asjaõiguslikul või võlaõiguslikul alusel vähemalt viis aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa maksmisest.

6. Kui toetatava tegevuse elluviimiseks on vajalik **keskkonnamõju hindamine**, esitatakse keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimise süsteemi seaduse §-s 7 nimetatud tegevusloa number.

7. **Ehitusprojekti ärakiri**, kui toetatavaks tegevuseks on ehitamine ehitusseadustiku tähenduses ja nimetatud ehitusprojekt on ehitusseadustiku alusel nõutud.

Tegevussuuna rakendamise põhjendus Läänemaa kalanduspiirkonna tegevusstrateegias 2023-2030+:

Kalanduspiirkonnas on mitmeid sadamaid. Eelmisel perioodil rahastati seitsme sadama arendamist. Suur hulk tööd on tehtud, kuid siiski pole sadamad veel lõplikult välja arendatud. Samuti puuduvad neis enamasti teenused, mis ei ole otseselt kalapüügiga seotud, kuid millel on oluline mõju sadama majandusliku kestlikkuse tagamisel. See tähendab, et on vajadus laiendada sadamates pakutavate teenuste spektrit, et need suudaksid ennast lõppkokkuvõttes ise ära majandada.

Arvestades rahaliste ressursside piiratust, on mõttekas kontsentreerida vahendid just sinna, kus neist kõige enam kasu on, see tähendab sadamatesse, mida on järjepanu arendatud. Kõigile natuke jagamine (s.o kõigi piirkonna sadamate lisamine toetust saada võivate nimekirja) viib olukorrani, kus mitte ükski piirkonna sadam ei ole täielikult välja arendatud ega paku laia teenuste spektrit. Seetõttu on oluline toetuse fokuseerimine. Ka meetme määrus sisaldab vastavasisulist nõuet.

Tegevussuuna nr 2 eesmärk: Läänemaa kalasadamad on korras ja neis pakutakse mitmekesiseid teenuseid nii kaluritele kui küllastajatele.

Lisaks kogutakse seireandmeid järgmiste näitajate kohta (kohustuslikud PRIA kogutavad näitajad):

- Kasusaavate isikute arv
- Kasutusele võetud taastuvenergia tootmisseadmete võimsus

Hindamiskriteeriumid

MTÜ Läänemaa Rannakalanduse Selts hindab projektitoetuste taotlusi üldiste ja tegevussuuna eripära arvestavate hindamiskriteeriumite alusel. Üldisi hindamiskriteeriume on 6, nende alusel hinnatakse kõiki taotlusi.

Üldised kriteeriumid on:

1. Sidusus LRS-i strateegiaga
2. Realistlikkus
3. Kestlikkus

---

¹ Riigihangete register - <https://riigihanked.riik.ee/rhr-web/#/>

4. Uuenduslikkus
5. Taotleja taust
6. Keskkonnasäästlikkus

Lisaks arvestatakse Sadamate taristu parendamine ja pakutavate teenuste mitmekesistamise juures kahte kriteeriumit.

Kõikide hindamiskriteeriumite hinnete osakaalud on võrdsed.

Rakendatakse lävendit – taotlused, mille koondhinne on 3 ja alla selle, ei kuulu rahastamisele ka juhul, kui taotlusvoorus on rahalisi vahendeid.

Tegevussuund	Kriteerium	Mida hinnatakse	Skaala (0–5)
<i>Üldised kriteeriumid</i>	Sidusus LRS-i strateegiaga	Kas ja kuivõrd aitab projekt kaasa LRS-i visiooni ja vastava suuna eesmärgi saavutamisele? Kas ja kuivõrd on projekti eesmärgid kooskõlas tegevussuuna eesmärgiga?	0 – Projekt ei ole strateegiaga seotud, arenguvajadusi ei ole lahti mõtestatud 5 – Projekt ja vajadus selle järele tuleneb otseselt strateegiast
	Realistlikkus	Kas ja kuivõrd on eelarve ja tegevuskava on omavahel seotud ning projekti tulemuste saavutamine realistlik?	0 – Tulemuste saavutamine ei ole usutav, ajakava ja eelarve on ebarealistlikud 5 – Projekti eelarve on põhjendatud, ajakava on realistlik ja tulemuste saavutamine väga tõenäoline
	Kestlikkus	Kas ja kuivõrd on projekti tulemused tagatud peale selle elluviimist ja toetussumma kasutamist?	0 – Tegevused lõppevad projekti lõpuga, investeringuobjekti edasine ekspluateerimine ei ole läbi mõeldud 5 – Projekti tulemused on arusaadavalt jätkusuutlikud (teenuse osutamine jätkub peale projekti lõppu vms), investeringuobjektide edasine ekspluateerimine on läbi mõeldud
	Uuenduslikkus	Kas ja mil määral on tegemist uuendusliku projektiga?	0 – Projekt ei ole uuendusliku iseloomuga 5 – Projekt on uuenduslik ka väljaspool kalanduspiirkonda
	Taotleja taust	Kas taotlejal on võimekus projekti elluviimiseks (varasem kogemus, kompetentsus,	0 – Taotleja ja/või tema meeskonnaliikmete võimekus projekti ellu viia on väga väike – varasemad kogemused puuduvad, võimalik kulude suurenemine tingib tõenäoliselt

		majanduslik suutlikkus jms)?	projekti katkestamise, meeskonnaliikmetel puuduvad projekti elluviimiseks vajalikud teadmised ja oskused. Taotlejal on varasemalt esinenud probleeme projektide elluviimisega, maksekohustuste täitmise vms-ga 5 – Taotlejal ja/või tema meeskonnaliikmetel on varasem kogemus projektide elluviimisel, võimekus tagada omafinantseering või isegi katta kallinemine, olemas on vajalikud teadmised ja oskused projekti tulemuslikuks elluviimiseks. Taotleja renomee on laitmatu
	Keskkonnasäästlikkus	Kas ja kui võrd panustab projekt keskkonna- ja kliimasõbralike lahenduste väljatöötamisse?	0 – Taotlus ei panusta üldse keskkonna- ja kliimasõbralike lahenduste väljatöötamisse 5 – Taotlus on keskkonda taastav ja kliimasõbralik
<i>Sadamate taristu parendamine ja pakutavate teenuste mitmekesistamine</i>	Sadamateenuste mitmekesisus	Kui võrd aitab projekt kaasa sadamas pakutavate teenuste mitmekesisuse suurendamisele?	0 – Projekt ei aita kaasa sadamateenuste mitmekesisuse suurenemisele (ühtegi teenust ei laiendata ega töötata välja uusi) 5 – Projekt aitab otseselt kaasa sadamateenuste mitmekesisuse suurendamisele (luuakse uusi teenuseid, arendatakse olemasolevaid)
	Sadama kasutatavus	Kui võrd aitab projekt kaasa sadama kasutatavuse suurendamisele?	0 – Projekt ei aita kaasa sadama kasutatavuse suurendamisele 5 – Projekt aitab otseselt kaasa sadama kasutatavuse suurendamisele, seejuures on välja toodud kasutatavuse prognoos